

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznauila (inserati) se sprejemajo in veljá trispodna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 49.

V Ljubljani, v torek 2. marca 1886.

Letnik XIV.

Ogerski državni zbor l. 1885.

Mnogokrat človek misli, da kako reč dobro opravi, pa pridejo neprijatelji ali navidezni prijatelji in poberejo vse boljše za-se, njemu prepustijo le najslabše ali tudi nič. Nekako tako se godi sedaj Hrvatom.

Hrvatje so sklenili pogodbe z Madjari l. 1868 ter mislili, da so si dobro postlali, a Madjari jih spodrivajo, pogodbo sebi v korist obračajo, Hrvatje pa tožijo, da se jim krivica godi. Poglejmo toraj nekoliko delovanje ogerskega državnega zbora v Budapešti leta 1885.

Iz vsega poslovanja je razvidno, da se je vsa postavodaja vršila le bolj na korist ogerski (madjar-ski) državi, a Hrvaška je pa gledala, kaj je prva dobila. Zbor v Budapešti je vsega skupaj izdelal 28 različnih zakonskih člankov, 22 med njimi je bilo takih, ki so zadevali obe državi (ogersko in hrvaško). Izmed teh sta 2 zakona strogo vojaške narave, 12 jih sega v denarno gospodarstvo, 6 jih je denarstvenih, a 2 obsegata ustavno upravo.

Od vojaških zakonov tiče se jeden nabere vojakov, drugi preosnove domobranskega zdravilskega zbora. Izmed denarstvenih zakonov je najglavnejši proračun za l. 1885, razun tega je izvršen zakon o stroških Peštanske izložbe, zakon, s katerim se pri rudarskih podvzetjih vpelje posebna razgledna pristojba, zakon o stroških za grajenje Ludovicejske akademije, zakon o preglednosti deželnega katastra in poslednjič zakon o idemniteti za prvo četrt tega leta. Koliko se je o teh zakonih gledalo na korist hrvaške kraljevine, kažejo naslovi; edini zakon o proračunu je bil tak, da bi bil lahko Hrvaški podelil pripomočke, da se povzdigne promet in se nekaj naloži v zemljo (inventira). Znano pa je in po novinah se je nazpravljalo, koliko so Madjari milijone privolili za železnice na Ogerskem, a za Hrvaško niso imeli ne solda. Pa tudi pri zakonih, ki se tičejo denarnega gospodarstva ni se bolje godila Hr-

vatom. Izmed 12 zakonov tega prava ni ga enega, ki bi se oziral na Hrvaško, dasiravno jih je mnogo, ki so koristni za razvitek gospodarstva na Ogerskem, Ministerstvu poljedelstva se je dovolilo, da se postavi v Budapešti poslopje, ki bo stalo poprek 1 milijon goldinarjev, razun tega se ima bakren denar pomnožiti, s Francosko se je sklenila pogodba zastran vožnje po morju, za vravnave Dunava pri železnih vratih je dovoljeno 17 milijonov goldinarjev, sklenjeno je bilo dalje podpirati železnico biharsko in bekežko, privoliti se ima matranska lokalna železnica, 18 milijonov privolilo se je v ta namen, da se na pravi glavica (kapital) zaradi prometa po ogerskih državnih železnicah in tovarnah, kjer se bodo železnični vozovi izdelovali; Hrvaška in Slavonska nima ne ene take tovarne, sprejet je bil zakon, po katerem se dovoljuje društvo za vravnavo reke Temeš in Bege, da more skleniti posojilo 12 milijonov, ki so prosti vseh davkov in pristojbin. Rozun tega je sklenjen zakon o poštnih hranilnicah in o vodnem pravu.

O prvem gré to vedeti, da poštna hranilnice plačujejo po 3 gld. obresti, a za-nje se nakupujejo papirji ogerske železnice, ki so daleč pod nominalno vrednostjo, o drugem gré pa opomniti, da se ž njim državno-pravna avtonomija oškoduje, ker zakon bi se imel razširiti tudi na vodé, ki niso v kaki zvezi z Ogerskim, zaradi njih je le hrvaški deželni zbor kompetenten kaj sklepati, kar se tiče namreč vodá v ti kraljevini.

Razun navedenih zakonov sta bila zaključena v zadnji seji dva zakona in sicer zakon o preosnovi gosposke zbornice in zakon o vpokojenji državnih uradnikov, prvi kakor drugi je zoper pogodbo. Povzemimo v zakonu zaradi umirovljenja uradnikov samo to določbo, ki pravi: za tiste, ki so nameščeni pri hrvaško-slavonski avtonomni vladi, ali pri uradih nje podložnih, ne raztezajo se ustanove sedanjega zakona, za-nje so tudi v prihodnje merodajavni obstoječi zakoni in predpisi. V pogodbi je Hrvaški

pripoznano načelo, da njej pripada pravo zakonodajalstvo o vseh opravilih notranje oprave, pravosodja, bogoslužja in nauka.

Ako si je zbor prilastil pravo, da imajo na Hrvatskem vprihodnje veljati postoječi propisi, mogel je tudi s istim pravom odrediti, ter tudi za činovnike avtonomne ustanoviti pokojninski statist. S tem se sicer vstreže državni madjarski ideji, ali z druge se ruši dvostranska državna pogodba po oni stranki, ki ima v rokah silo in posestvo.

Iz tega se pač vidi, da se zajedna vlada in skupni zbor ni oziral na to, kar bi bilo na procvet gospodarstva v kraljevini Hrvatski in Slavonski, pač pa je storjenih mnogo zakonov, kateri oškodujejo pogodbeni zakon in s katerimi se ruši in vničuje državno-pravni položaj te kraljevine. Vkljub temu, da se je to godilo, pa razun barona Živkovića, ni bilo nobenega hrvatskega zastopnika, ki bi bil le enkrat zinil in spregovoril za obrambo te dežele. — Ako je bilo delovanje zajednega zbora v minulem letu za Hrvatsko brez vsacega vspeha za narodno gospodarstvo, ako je z druge strani to delovanje bilo za Hrvatsko škodljivo in protivno s postoječo državno pogodbo, velik del pripade na hrvatske zastopnike v Pešti, ki so odgovorni za to, da je zopet eno leto rodilo tak sad, kakoršnega prejšnjo, a hrvatski narod naj sam razmišlja v državno-pravnu položaji svoje domovine in o zastiti (varstvu), ktero uživajo v tem položaji njegova po nagodbi sami z jamčena (zavarovana) prava in gospodarstvene potrebe.

Gotovo se je skrbelo, da pridejo iz Hrvatskega v Budapešto k skupnemu zboru le vladni kimovci, a tudi med njimi se je najdel eden, ki se upa v sredi bučečih valov povzdigniti glas in praviti ne le pričujočim, marveč tudi svetu, ki zunaj posluša: Madjari niso vitežki narod, ne spolnujejo besede dane Hrvatom, marveč ravna po prislovi: „Kdor ima oblast, ima tudi pravico“.

LISTEK.

Benetke.

Popisuje Karol Perinčič.

(Dalje in konec.)

Sredi mesta dviguje se v gotiškem slogu leta 1524 sezidana cerkev sv. Janeza in Pavla (S. Giovanni e Pavlo) grobišče dožev. Odlikuje se od drugih po svoji visokosti in masivnosti. Zdi se človeku, ki stopi v njo, da ni to človeško delo, kajti kakih 45 m visoki marmorni stebri nosijo obokan strop. Ob stenah vložene so rakve dožev, kakor n. pr. Vendraminov, Cornarjev, Giustiniani in drugih. Vsaka taka rakev s svojimi kipi, olupšavami, s podobo vanj položenega doža človeka kar očara, ter smem reči, da bi en sam tak grob, (kterih je okoli 40) zadostoval podeliti zaminivost in slavo kakemu mestu na severu. Nek Dominikanec, kteremu redu je preje cerkev in samostan pripadal, odprl mi je na desni strani velikega altarja prostor, v kterem me je kar groza obšla. Bilo je namreč požarišče prelepe in preumetne kapele „Materie Božje rožnega venca“.

Ostanki okrušenega in ožganega altarja M. B. na sredi in razbite in razpokane stene pričajo, da je to delo najboljših mojstrov. Vse stene in strop iz belega marmorja bile so sam basreliefs izsekane,

čigar podobe in osebe sploh niso več kot 3 dm. Pod je bil tudi iz belega marmorja. Pomislimo, kako delo je to moralo biti; vsa kapela znotraj dolga kakih 13 m in široka kakih 8 m iz izrezljenega in izdolbljenega belega marmorja, čigar podobe predstavljajo celo Kristusovo življenje od začetka in konca in v tako majhni obliki, kakor bi bilo vse iz voska. To umetno delo in najlepša kapela v Benetkah bila je nekterim sovražnikom sv. vere trn v peti ter so l. 1867 podkupili potepuhe in suroveže, da so jo po noči zažgali. Meni se je oko kar rosilo, ko sem opazoval posamezne še ostale podobe, kterim manjka tu roka, tam noga, tam glava itd. in še ostalo je vse ožgano in začrnelo in sploh ne več za rabo. Pri ljudni Dominikanec mi je celó pravil, da je bila kapela cenjena na 26 milijonov lir (frankov). Na vrodu visi tabla, ktera vabi vstopajoče, da bi kaj darovali, da bi se to pogorišče vsaj dostojno pokrilo in tako ohranilo za poznejše čase v spomin, kako se je preumetno in prekrasno delo tega svetišča cenilo.

Proti železnični postaji od ravno popisane svetišča naletel sem na novejšo cerkev Jezuitov. Zidana je popolnoma v njih (jezuitskem) slogu. Očem jako vgaja ter zadostuje tudi estetičnem očem popolnoma, a vendar v umetnem obziru je daleč za drugimi zgoraj popisanimi. Vse stene in strop so iz pisanega marmorja, t. j. v bel marmor vdela-

vsake vrste marmorja v različnih oblikah. Velik altar sega jako mogočno do stropa. Na stopnicah pred njim razprostira se rudeče-marmelnast prt (tapet) z vdelaanimi cveticami, franžami in gumbami. Iz daljave se mi je zdelo, da vidim zares razgrnjen dragocen prt, dokler nisem stopil nanj ter čutil, da temu ni tako. Ravno tako bi mislil človek, da je res visoko nad leco razpet moder prt, kteri se ovija okoli prižnice. Dolg je kakih 8 m ter služi mesto strehice nad leco. V postranskih altarjih ste dve podobi Tiziana, od kterih ena predočuje mučeništvo sv. Lovrenca, ktera je pa očrnela in nekoliko se pokvarila, morda z gorečo svečo. Tudi Tintoretto je zapustil tukaj štiri podobe, med kterimi je zlasti lepa „Marijin vnebohod“.

Ne daleč od tu je cerkev „Sei Calzi“ (boscev) tudi v jezuitskem slogu sezidana. Neizkušen in neveden človek bi prisodil tej cerkvi in ravnokar opisani prednost pred starejšimi in celó pred baziliko sv. Marka, kajti vtis napravlja ti veličasten in redek. Tu ti je vse v marmelnatem blesku (tla, stene in strop) in v vsih barvah.

Prav ima g. Flis v svoji knjigi: „Stavbinski slogi“ pag. 138, kjer pravi, „da ima jezuitski red zaslugo, da se je pri črtežih ravnal po strogejših pravilih, vsaj v cerkvah tega reda, ktere si je zidal sam, protivijo se neokusnemu spačenemu rokoko-

Politični pregled.

V Ljubljani, 2. marca.

Notranje dežele.

Lienbacher je zopet eno zini hoté ali nehoté, s katero je jasno dokazal, kako opravičeno je naše zahtevanje po enakopravnosti. Bilo je govorjenje o uradnikih, ki so v državni službi in Lienbacher je rekel, da ni samo zadosti, da bi bil uradnik le jezika zmožen, kjer službuje, temveč mora poleg tega tudi še z dotičnim narodom čutiti, mora tako rekoč sam del naroda biti, kjer službuje. Ali ni to ravno tisto, kar Slovenci že leta in leta tirjamo: svoji k svojim! Da je imel Lienbacher morda le nemške uradnike pred očmi, ko je te besede izgovoril, je mogoče, toda kar je enemu prav, se tudi drugemu spodobi. Dajte nam uradnikov, ki bodo naš jezik govorili, pisali in z narodom čutili, smo že sto in stokrat rekli, dosegli pa le malo, skoraj še nič stalnega! Kako je še vedno po Primorju, kjer se po slovanskih krajih v službo jemljó ljudje, ki ne znajo družega, kakor laški jezik. Kako se godi po Štajarskem in po Koroškem Slovincem? Ali nimajo ondi še vedno uradnikov, ki so očitni nasprotniki slovenskega naroda, ki ga pri vsaki priliki na steno pritiskajo in mu sitnosti napravljajo, kjer-koli morejo. Da tudi pri nas na Kranjskem ni vse, kakor bi imelo biti, je dovelj znano. Kako se to vjema z Lienbacherjevimi nazori, katerim mora gotovo vsak nepristranski pritrditi?

Z nekako neverjetnostjo ali dvomljivostjo smo čitali te dni, kako je dr. Sturm v državnem zboru povdarjal, da jako dobro in lepo skrbijo liberalci na Moravskem za kmeta. Rekel je: „Mi, liberalci namreč, smo osnovali hipotekarno banko, ki posojuje kmetu denar po najnižji ceni. Mi smo sklicali po predlogu poslanca Chlumetzkyja enketo ter se posvetovali o stanju kmeta.“ Potem pa ponosno dostavlja: „To je izgled, kako liberalna večina deželnega zbora na Moravskem za kmeta skrbi.“ Kakor rečeno, se nam je to poročilo nekako neverjetno dozdevalo in — nismo se motili. Včerašnji „Vaterland“ prinaša popravek Sturmvega bahanja, ter naravnost pravi: „Zatrdovanja dr. Sturma so neresnična. Dejansko je grof Belcredi, podpiran od konservativne manjšine, stavil predlog, da naj se osnuje deželna hipotekarna banka, kakor tudi da se predelajo in popravijo agrarne (kmeta zadevajoče) postavbe. Grof Belcredi je ta dva predloga več let zagovarjal proti liberalni večini, ki ju je vsako leto stanovitno zavrgla. Konečno se je Chlumetzkyju vendar posvetilo, da je spoznal nezavrgljivo potrebo te dvojne naprave. A liberalna gospóda ni bila toliko odkritosrčna, da bi bila misli in (potrebne) predlogu nasprotnika pritrdila, ampak si jih je vsvojila ter je tiste predloge, ktere je leta in leta zametavala, po enem svojih poslancev deželnemu zboru predložila in po vskliku sprejela. Toraj ne Sturm, ne Chlumetzky in nju svojat, ampak vkljub liberalni večini je moravski deželni zbor nekaj za kmetijski stan storil. Da je temu tako, se lahko vsak čas dokaže iz zapisnikov moravskega deželnega zbora.“ — No, ta popravek dobro osvetljuje liberalno skrb in delovanje za kmetijski stan!

Ob priliki petindvajsetletnice februararske ustave spravi se je Plener zopet enkrat čez tisti že znani stavek, da mora Avstrija ali nemška biti ali pa prenehati Avstrija biti. No, hvala Bogu, možje, ki bi iz slovanske Avstrije radi nemško napravili, si za to sicer res veliko prizadevajo, če tudi do sedaj brez uspeha, kar se je le čuječnosti in nevstrašljivosti naših zastopnikov

zahvaliti, poleg tega pa tudi narodnemu probujenju samemu. Ob več prilikah se je že dokazalo, in v državnem zboru se je tudi vsak dan lahko prepričati, da Avstrija nikakor ni nemška država, temveč po svoji večini slovanska, sicer pa zmes raznih narodnostij, ki so se pod njenim varstvom prostovoljno združile v jedno državo. Da zaradi tega ni še razpadla, temveč je krepkeja, kakor je bila kedaj poprej, tega se tudi lahko vsak sam prepriča, ob enem se pa iz vsega piškavost nemškega zatrevanja razvidi, da bi morala Avstrija le nemška biti ali pa nič! Niti eno in niti drugo se ne bo zgodilo, pač pa bo Avstrija ostala, kar je, dokler bo grof Taaffe v kabinetu ostal. Bati se ni, da bi šel, ker ga ravno cesar sam nad vse obraja in je s politiko njegovo tudi povsem zadovoljen, ker vidi, da se kolikor toliko opira na pravičnost nasproti vsem narodnostim.

Razni ljudje imajo razne nazore in med temi nekteri celó jako prismojene. Ni še zdavnaj, ko smo brali, da je kmet na svojo učnost 7 × 7 je 42 zadel velik dobiček. V to vrsto stavili bi tudi tistega Čeha, ki je z Dunaja pisal v Petrogradski list „Izvestija“, da je za Slovane le jedna bodočnost in le jedna rešitev in ta je na podlagi cirilice, ruskega jezika in pravoslavne vere! Kdor tega ne bo potrdil, ta je po nazorih tega prebrisanega Čeha že sedaj — sicer ne še pogubljen, pač pa zgubljen. Tudi med nami Slovenci dobí se več takih navdušencev za cirilico, ki svoje izveličanje v njej vidijo. Kdor obe pisavi pozna in morda tu pa tam tudi ima priložnost dejanski posluževati se, sprevidel bo, če še ni, in se prepriča, da je cirilica nasproti latinici jako okorna, da, ravno tako okorna, kakor pravoslavna služba božja proti rimo-katoliški. Neizpeljiva skoraj da je tudi misel o ruščini za vse Slovane. Ali res tak človek misli, da bodo razna plemena slovanska svojo bogato literaturo, kakor jo imajo ravno Čehi, Poljaki, Srbi in Hrvatje, kar meni nič, tebi nič popustili in si drugo na podlagi ruščine iz novega graditi jeli. Moti se, jako se moti, kdor to misli, če prav bi ideja na pravem koncu začeta, ne bila neizpeljiva.

Vedno kaj novega! Po višjih vojaških krogih čuje se govorica, da vojni minister naši armadi nekaj za pirhe pripravlja. Z novimi puškami jo hoče osrečiti, sedanje se bodo pa v založišča spravile, kjer se bodo za črno vojsko shranile. Francoska armada dobila je namreč nove puške opetovalke (repetirgewehre). Kar ima jedna država, omisliti si mora takoj tudi druga, sicer ji ni več kos. Kaj bodo naši državni poslanci na to rekli, pač ne vemo; da bodo pa konečno zahtevane milijone za nove puške vojnemu ministru dovolili, o tem nič ne dvomimo. Tudi sedaj še ne verujemo, da bi bila puška opetovalka poslednja, s katero se bodo evropske armade oboroževale. O, kaj še! S puškami godilo se bo prav tako, kakor z jeklenimi oklepi za ladje in pomorskim topovi. Kmaló smo imeli oklepe, o kterih se je trdilo, da ga ni topa, čegar krogla bi prebila ta oklep, kar se je zopet tam kje na Angleškem izumil top velikan, pri kterem so skušnje dokazale, da njegov projektil najdebelejšo jekleno ploščo prebije, kakor bi jo prevrtal. Prav tako bo s puškami. Druga bo drugo spodrivala, dokler bo kaj ljudi in kaj denarja na svetu.

Na Hrvaškem so kmetje v Jaški podžupaniji nekoliko poropotali. Iz uradnih, toraj zanesljivih virov, poroča se sledeče: Med župnikom Perkovičem in njegovimi župljani že več časa ni bilo pravega sporazumljenja. Vsled tega je župnik zvonjenje vstavil. Pravijo, da že štirinajst dni ni nobeden zvon zapel. Med tem je deset ljudi umrlo in tudi tem župnik ni dal zvoniti, ker so se kmetje branili toliko denarja za zvonjenje plačati, kakor ga

je župnik zahteval. Iz ravno tega vzroka vstavil je župnik vse poroke, krščevanje in pokope, na kar so se kmetje pritožili pri konzistoriju. Ob enem so jeli pa župniku tudi še groziti. Nezadovoljnost in razdraženost kmetov je pa do vrhunca prikipela v nedeljo, ko je župnik z orožniki pred cerkev stopil in kmetom naznanil, da ne bo službe božje, ker se puntajo. Župnik se je nato v farovž umaknil, kjer je jel takoj vse puške, kar jih je imel na razpolaganje, nabijati, kar je ljudi pred farovžem stoječe tako razdražilo, da so v divjem kriku farovž naskočili. Nabite puške mu pač niso mnogo pomagale, kajti iz farovža jo je mož v cerkev pobrisal, kjer se je zaklenil in ondi do večera ostal. Ponoči so stražili orožniki župnika in farovž, dokler ni zdatneja oborožena pomoč prišla. — Vest je čudna in v taki obliki se gotovo ni vse vršilo; saj pri nas bi bilo to nemogoče. V kratkem se bo že pokaznilo.

Vnanje države.

Minuli teden prinesel je brzojav novico iz Belegagrada, na kakošni podlagi da Srbi želé mir skleniti, da bi se namreč napravil položaj, kakoršen je bil med obema državama pred 14. novembrom. Že nedavno smo na to opazili, da iz tega prej ko ne ne bo nič, ker se bodo Bolgari in Turki temu zahtevanju temeljito uprli. To se je vse vresničilo in še več. S tem predlogom ste tudi popolnoma nezadovoljni Rusija in Nemčija, ker na ta način, pravite, ne bo nikdar miru, kar je tudi res. Tamkaj doli je pred vsem treba državno mejo določiti in vrediti, potem določiti, kaj da naj se vkrene z beguni in kteri da naj se pomilostijo. Dokler med Srbijo in Bolgarsko te reči ne bodo v redu, se pravega miru ni nikdar nadjati. To se že sedaj potrjuje. Včeraj je potekel čas premirja in že nam je popoludne po brzojavni žici prišla vest, da so Srbi zopet jeli ob meji Bolgare dražiti, ter da je vsled tega knez Aleksander zapovedal rumelijskim vojakom v Sofijo priti ter se bode tudi sam tje podal. Srbe toraj, kakor kaže, še vedno koža srbi, če prav so jim jo Bolgari enkrat že do dobrega ostrojili.

Turčija čuti, da se nekaj nad njeno glavo kopiči, če prav se od vseh strani mir povdarja. Posebno nezaupna je pa proti Rusiji postala, ki je začela v Mali Aziji med Armenci vse drugače in bolj prizanesljivo postopati, kakor pa je bila to dosedaj njena navada. Pa ne samo v Mali Aziji, tudi po Evropi, pravijo, da se je ruski rubelj na popotovanje podal. Posebno marljivi so ruski agentje po Rumeliji, kjer kar na glas zabavljajo čez pogodbo, ki sta jo sklenila knez Aleksander in sultan. Tudi kar se tiče pregleda iztočno-rumelijskega statuta. Rusi niso zadovoljni, da bi se taisti izvršil po bolgarsko-turški komisiji, temveč po mednarodni, čemur se pa spet Turčija vstavlja. Oba se vstavljata tudi ruskemu predlogu, da bi se vsa bolgarska homatija pred evropsko konferenco vrediti dala, ter pravita, da sta že sama zadosti razumna ter da se njima sme kaj tacega zaupati. Sploh je štrana na iztoku še vedno ravno tako zamotana, če ne še bolj, kakor je bila, in bode prej ko ne tisti Aleksander, ki jo bo z mečem v roki razmotal, iz Petrograda tje kaj prišel, ne pa iz Sofije. Letošnja spomlad bo tamkaj doli sploh zanimiva in pomenljiva.

Minuli teden pisali smo o postavi, katero hočejo na Pruskem v življenje sklicati, da bi ž njo že sedaj do skrajne sile zatirane Poljake iztrebili, če se bode sploh to dalo doseči. Pri tej priliki, smo omenjali, da so se za Poljake potegnili nemški konservativci, kar je prav lepo od njih. Danes lahko drugega takega poštenjaka navedemo. Poslanec Meyer-Arnswalde imel je tudi toliko poguma, da se je javno pognal za poznanjske Slovane, ktere vlada

slogu . . . osnova je jasna, členi krepki, primere posameznih členov so lepe, sploh te cerkve napravljajo veličasten vtis, dasi je tudi tu dekoracija preobložena, pretirana in neprijetno šopirna . . . Redovnik mi je bil koj pri rokah ter mi je vse natančno razložil. Slednjič prideva do zadnjega postranskega altarja; mi velevala nekoliko počakati ter se zgubi za altar spregovorivši: Homo! Ecce Homo! Pri teh besedah odgrne pregrinjalo ter pokaže se v naravni velikosti Kristus iz voska vlit in izdelan. Meni so kar solze silile po obrazu zagledavši polnatega Zveličarja s trnjevo krono na glavi in z zavezanimi rokama. Kristus je nekoliko naprej nagnjen od samih bolečin v glavi, ktere mu provzročujejo trdi trni (sv. očetje trdijo, da jih je bilo 72 (namreč trnov). Ni ga družega nego kost in koža. Žile po celem životu se morejo šteti. Lasje so zmešani in mršavi in iz njih dere curkoma kri po čelu ter zapira vtrujene oči. Od tod teče po svetih in zaplulanih licih v zmršeno brado, katero popolnoma moči. Iz brade in z vrata kaplja sv. kri na kostnjaku podoben život, kjer se združuje s krvjo, ktera vré in mnogih odprtih ran. Tu mora si pot iskati do tal čez majoke koščke mesa, ktere so odtrgali grozni biči in vrvi z bunčicami in žebli na konci. Od tu se zgublja sv. kri v predpas, kteri je že ves namočen. Tudi šibke nožice ne morejo več nositi

sv. trupla ter že omahujejo. Zdaj pa zdaj pade. Roke vklepajo močne vrvi ter ne more jih pregibati radi prevelikih bolečin na plečih! Res, zverinski so morali biti židje, da se jim ni smilil tako razmesarjen in razkosan Zveličar, ter so še zahtevali, da mora prenašati na plečih od bičev živih še težki križ ter končati svoje življenje na njem. Videti že to podobo, mora presuniti in omehečati srce vsakega trdovratnika.

Kraj velikega kanala je lepa cerkev Tolentincev s krasnimi portali. Druge manj zanimive cerkve so n. pr. sv. Lucije, sv. Jerneja, sv. Štefana, sv. Magdalene, nova cerkev presvetega Srca Jezusovega in sv. Mavricija, sv. Frančiška, Salvatore, Redentore, sv. Sebastijana, kjer počiva truplo slikarja Pavla Veronesa, sv. Vitaleja, sv. Caharija, sv. Roka, sv. Blaža in sv. Petra, ktera je bila pred l. 1807 velika in patrijarhalna cerkev. Ta je sezidana kakor cerkev sv. Justa v Trstu, se vé, da v večji obliki. V njej pokopani so celó nekteri papeži in prvi Beneški patrijarh Giustiniani, koji je v glasu svetosti umrl. Cerkev, ktere so v Benetkah srednje vrednosti, bile bi drugod zeló znamenite in slavne, kar zadeva umetna dela in olupšave s kipi, slikami in starinami. Druzih cerkvâ in kapel je še ogromno število, kajti vseh skupaj je 105.

Razun naštetih je tudi mnogo odpravljenih. Po navalu Francozov in pozneje Italijanov namreč od-

gnani so bili skoraj vsi redovniki in njih bivališča spremenjena so bila v kosarne in druga mestna splotja. Tudi mnogo bratovščin je imelo poprej svoja lastna zbirališča, tako imenovane „schole“, ktere so po svoji zunanosti in notranosti cerkvam slične. — Generalni arhiv (pisemska shramba) je zdaj v samostanu tik cerkve „dei Frari“ (Frančiškanov), kteri se je nabral iz več drugih manjših arhivov po Francu I. leta 1820 ter šteje zdaj 14.000.000 zvezkov in neizmerno veliko fascikelnov in rokopi-sov. Med njimi se nahajajo listine leta 833. Vsi ti zvezki hranijo se v tri sto sobah omenjenega samostana. Od trga sv. Marka proti vshodu pelje ob morji najlepša kakih 20 m široka cesta „Riva dei Schiavoni“ imenovana po Dalmatincih in Istranih, kteri se so ob tem bregu iskreali in tu napadali brezobzirne Benečane. Na tem bregu je največ prometa in kupčije. Od tu se pride v lepo ulico: „Garibaldi“ in od tod v arsenal (ladijodelnica), kteri je vsem svetu znan. Dante celó ga je v „Inferno“ opeval kot čudo Italije. Podoben je trdnjavi ter meri na obsegu dve ital. milj. Vhod obdan je z mogočnimi stebri, nad kterimi se vzdiguje balustrada z različnimi kipi. Štiri marmeljni levi branijo vhod, ktere so donesli l. 1667 iz Pireja pri Atenah. Na vrhu vhoda vdolan je napis: Victoriae navalis monumentum MDLXXI. (1571.) Tu se izdelujejo največ vojne la-

sedaj kar neutegoma zatreti hoče, kolikor bi jih ravno izgnati ne mogla. Poljaki se od leta 1849 semkaj niso nikjer politično pregrešili, da bi morali proti njim ostrije postav delati. Če se Prusom sanja, da bi morda Poljaki danes ali jutri zopet svoje kraljestvo napravili, naj se jim le sanja; zaradi tega vendar ni še treba ostrijih postav proti njim delati, dokler se Poljaki nič ne pregreše. V teh postavah pa, pravi Meyer, ni družega, nego strahopetnost vlade, ki se peščice Poljakov boji in jih zaradi tega zatreti hoče. Vendar je pa to le navidezen vzrok. Pravi vzrok je pa ta, da se sedanja pruska vlada Poljakov na vsak način znebiti želi. Nekaj jih je že izgnala, nekaj jih bo še, kedar jim poprodá zadolžena posestva in tiste pa, ki bodo potem še ostali, bode pa ponemčiti skušala.

Domače novice.

(Profesorji kranjskih srednjih šol) so, kakor znano, vložili peticijo za zboljšanje svojih službenih razmer, posebno kar se plače tiče. Nekaj enacega storili so sedaj tudi profesorji na c. kr. učiteljski v Mariboru. Peticijo je prevzel baron Gödel, ki jo bo v državnem zboru predložil.

(Hranilno in posojilno društvo v Ljubljani) na sv. Petra cesti imelo je v nedeljo svoj občni sbor, kterege se je precejšnje število društvenikov vdeležilo. Predsednik g. Regali prične zborovanje s primernim pozdravom, po katerem sporoča o društvenem delovanju, o sklepu občnega zbora lanskega in o računu rezervnega zaklada. Konečno izreče tudi presrečno zahvalo kranjski hranilnici, ki je društvu dala 200 gld. podpore. Potem nasvetuje g. dr. Vošnjak, da naj bi zaradi davčnih zadev se društvo obrnilo za svet do zvez slovenskih posojilnic. Dividende se je letos določilo 4%, če tudi se je lansko leto v štatut sprejelo, da je mora biti 5%. Toda letos je bil manjši promet memo lanskega leta in je vsled tega tudi dividenda mamjša izpadla. Občni zbor je sprejel toraj za letos 4%.

Dohodkov je bilo 44.244 gld. 74 kr., izdalo je pa 44.058 gld. 40 kr. Rezervnega zaklada ima društvo 1474 gld. 11 kr. Skupni denarni promet znaša 88.303 gld. 14 kr. — Društvo sprejema denarne vloge po 5%.

V odbor so bili izvoljeni zopet gg.: Drelse A., Golias Janez, Jevnikar Ernest, Jeločnik Anton, Kauschegg Karl, Lileg Josip, Pirnat Janez, Regali Josip in Zark Franc. V kontrolni odsek pa gg.: Burger Jakob, Kajzel Alojzij in Kunc Matija.

(O predpustni veselici rokodelskih pomočnikov) omeniti nam je konečno tudi še loterije, ki je marsikak goldinarček privabila za zgradbo društvenega doma. Prazna vrečica, v kateri so bile shranjene številke, prodala se je po javni dražbi za 4 gold. in nekaj krajcarjev čez. Velikansk kifelj je bil prodan po ravno tem potu tudi za 4 gold. Med dobitki je bilo več tudi šaljivega pomena. Bela marela s polimane platna vzbudila je jako veliko smeha, kedar se je taista izluščila iz papirja, v katerem je bila zavita. Tako je potekla v jako prijetni zabavi ura za uro, in preden se je kdo nadjal, bilo je polnoči,

kegar so se pa gostje razhajati začeli. Duhovni gospodje so se pa še pred polnočjo razšli. Redke so veselice, ki jih to društvo prireja, toda kar jih je, so pa vrlo mične in zabavne, ter pričajo, da je društvo v dobrih rokah. Naj mu le Bog naklone obilno prijateljstev in blagodejnih podpornikov, da si kmalo zgradi lasten dom, kjer se bode zbiralo na poduk in razvedrovanje.

(Mraz.) Kdo bi bil mislil, da bo za lepim gorkim vremenom nastopil zopet občutljiv mraz, ki ponoči cvetlice po oknih napravlja. Tu pa tam se je že marsikdo s površnje spomladansko suknjo sprijaznil, sedaj bo pa zopet vsak rad po zimski segel.

(Dve repati zvezdi) videli se bodele meseca aprila na severnem nebu.

(Premembe pri učiteljstvu na Kranjskem.) Na III. uč. mesto v Vipavi pride g. Alojzij Lavrenčič, bivši učitelj na Slapu. — Na II. uč. mesto v Račah pride g. Janez Levec, zdaj učitelj na Spodnj. Štajerskem v Kapeli. — Na IV. uč. mesto na čvetero-razrednico v Krškem pride gospd. Marija Mihel, učiteljica v Mokronogu. — Na IV. uč. mesto v Škofjo Loko gre zač. g. Janez Kuhar, potrj. pripravnik. — Za trdno so postavljeni gg.: Janez Hočevan, učitelj na Jesenicah, Franc Ivanec, učitelj v Dobropolji in L. Stiasny, učitelj v Kamniku.

(„U. T.“)

(Nov „Schulverein“.) Na Dunaji se je ustanovil katoliški „Schulverein“, kterege člani morajo biti le katoličani (tudi gospe in gospodičine). Njemu se ima dovoliti ustanavljati župljanske skupine, katerim bodo župniki načelniki. Društvo je ustanovljeno po konservativni stranki in pravila so se mu že podala k odobrenju.

(Morilec Kralj) pride 6. in ne 8. marca pred tukajšnje porotnike, kjer se bode zagovarjal zaradi umora svoje hčerke. Deželna nadsodnija je njegov priziv zavrgla. Prvomestnik tej porotni obravnavi bo deželne sodnije predsednik g. Kočevan sam, javni tožnik pa c. kr. pravdniški namestnik g. Pajk. 19 prič bo povabljenih. To bo zopet nekaj za Ljubljanske postopače tako zvane „kriminal-doharje“, katerim je vsaka taka obravnavna prava zabava.

(Porotne obravnave) so se včeraj pričele. Prvi na vrsti je bil kmetiški fant, Miha Pavlič iz Gore na Gorenjskem doma, zaradi hudodelstva hudega telesnega poškodovanja. Pavlič mora prava živina biti, kajti 6. decembra napadel je s sekirico lončarja Jan. Janežiča, ter ga je hudo poškodoval. S tem pa divjak še ni bil zadovoljen, temveč je tisti dan še enkrat vzel sekirico v roke, in se je nad svojega brata s taisto spravil. Le temu je popolnoma spridil levo oko, da ne bo nikdar več gledal zlatega solnea s taistim, za desno oko njegovo se pa tudi še ne vé, ali bo za rabo ali ne. Pavlič nič ne taji, toda zgovarja se na pijanost. Dali so mu tri leta hude ječe s postom in pa 100 gold. mora svojemu bratu plačati za pokončano oko. — Popoldne bil je na vrsti že večkrat kaznovani tat Luka Markužič iz Mojstrane. Zatožen je hudodelstva vdeležitve pri ponarejanju denarja. Na Goriškem je kupil 40 po-

narejenih tolarčkov, in je 6 taistih v Kranji izdal. Kar se ne stori, to se ne izvê. Tako se je tudi Markužiču zgodilo. Prijeli so ga in zaprli. Dobil je dve leti.

(Ukor) ali po domače „nos“ je dobil dr. Glančnigg v Celji od „zgoraj“, ker se je 26. febr. pred sodnijo nedostojno obnašal.

(Dr. Duhač) v Mariboru se je odpovedal mestnemu odborništvu.

(Slovenjebistriški Raswoschegg) ne bo sedel. Kakor se bodo naši čitatelji se spominjali, je bil lansko leto ob času volitev dal zapreti g. Kresnika, da bi se ne bil vdeležil volitev. Za ta samovoljni čin, ki bi bil vsakemu paši na čast, je bil Raswoschegg obsojen na 6 tednov v ječo. Bog zná, kako se je zgodilo, da se je v obravnavo vrinila formalna pomota, zaradi ktere je najvišji sodni dvor obsodbo ovrget.

(Da bi se otročji denar) več ne valjal po sodnijskih blagajnicah, kjer večinoma malo ali pa nič ne nese, kakor že je, vložil je Slovenjegraški okrajni zastop prošnjo, da naj bi se omenjeni denarji rajši vlagali v hranilnice. Nadjajo se, da se jim prošnja usliši.

(Popravek.) Na tretji strani včerajšnjega „Slovenca“ med domačimi novicami mora se glasiti pri duhovski spremembi „v Lavantinski škofiji“, ne „v Ljubljanski“, ker Žreče in Cirkovce so župniji na Štajarskem.

Razne reči.

— Škofove konference na Dunaji vdeležili so se sledeči višji duhovni: kardinal Gangelbauer knez nadškof Dunajski, knezoškof Janez Zwenger iz Grada, knezoškof Jakob Misija iz Ljubljane, nadškof Franc grof Schönborn iz Prage, knezoškof Simon Aichner iz Brixna in škof Franc Bauer iz Brna.

— Kitajcem je v Ameriki pšenica že od cvetela. Vzrok temu je njihova prirojena jim varčnost, da pri najtežjih delih shajajo z najskromnejšo hrano, vse drugo pa, kar si prislužijo, pošiljajo domú v daljno Azijo, kamor se naposled sami vračajo v poznejših letih. Natančno tako, kakor naši laški zidarji. Tako postopanje obudilo je pri amerikecih mnogo nevolje, ktera je posebno velika pri delavcih. Le-ti nikakor ne morejo zmagovati konkurence s Kitajci, ker imajo večje potrebe in pa večinoma družino, ki v Ameriki izrejena tudi več potrebščin pozná, kakor pa ona kitajskega delavca, ki je doma ostala, in kateri Kitajec vestno mesec za mesecem denar pošilja, kar ga je prislužil. Če je nevolja in jeza amerikanskih delavcev opravičena ali ne, nočemo soditi, ker nam okoliščine niso znane; pač pa moramo reči na podlagi opazovanj naših in laških delavcev, da 1. res želodec prebivalcev bolj severnih krajev več tirja, kakor prebivalcev toplih krajev, a tu se ne dá nič spremeniti; 2. pa da imajo delavci severnih krajev mnogo nepotrebnih potreb in toraj tudi nepotrebnih stroškov, je enako resnično kakor prvo, a tu bi se dalo mnogo prihraniti na obilni dušni in telesni blagor delavcev in njih družin.

dije pod streho. Tu so izdelali ono mogočno vojno ladijo „Bucentoro“ ktero so lani po leti blagoslovili in v morje spustili v navzočnosti italijanskega kralja in kraljice. V tem arsenalu imelo je dovelj dela 16 tisoč delavcev, a zdaj, ko so izgubile Benetke svojo veljavo v kupčijem obziru, dela komaj dva tisoč delavcev. Znotraj je tudi velik muzej z mnogo spominki cveteče preteklosti „Jadranske kraljice“, ko so bile Benetke res „La Trionfante“. Tu se hranijo vojne priprave Dandolove, turške zastave in mnogo železja. Tu se vidi tudi razklana dragocena ladija „Bucentoro“. Na tej ladiji peljal se je beneški patriarh, dožje in drugi dostojanstveniki vsako leto dan Gospodovega Vnebohoda na 1½ uro oddaljeni nasip „Lido“. Med potjo pevale so se himne in sredi morja vrgel je dože svoj prstan v globočino v znamenje skrivnostne zaročbe z morjem in da je blagostanje beneško na morje tesno navezano.

V drugem nadstropji muzejevem razgrnjeni so turški trofeji vseh časov. Zraven je tuniška standarda in raztrgana turška zastava s konjskim repom, ktero je vzel Turkom dože Marcello na Furlanskem leta 1471. Beneško orožje vsacega stoletja posebej stoji okoli in okoli sobe. Zapazil sem tudi Napoleonov srebrni črnilnik s peresi. V posebni omari hrani se zlat meč, kterege je daroval papež Nikolaj V. dožu Foscariju l. 1450. Popolna bojna oprava doža Moro-

sini-ja in kralja Henrika IV., ktero je sam podaril benečanski republikl l. 1603 z napisom: „Henrici IV. Franciae et Navarae regis arma in tot tantisque et periculis et victoriis hostili sanguine madefacta immortalis eius gloriae trophaeam ac veri et sinceri amoris erga rempublicam monumentum.“

Tudi vojaška oprava Sebastijana Veniera, prvega beneškega vojnega poglavarja v vojni pri Lepantu 7. oktobra 1571. l. ni daleč od tu. Neštevilno obrazcev vsakojakih ladij vseh časov napolnuje cel prostor sredi velikih muzejevih dvoran. Vmes je mnogo doprskih podob, med kterimi najdeš tudi podobo našega presvitlega cesarja. Na vzhodnem koncu orožnice (arsenala, ladjodelnice) razprostira se štiri-voglast ljudski vrt, kamor zahaja gospoda po dnevi. Od tu se vidijo okoli in okoli manjši, a vendar obljudeni otoki, kateri so nekaka predmestja beneška.

Kakor sem že poprej omenil, zabranjuje Benetke proti nevihtam na morji podolgast otok „Lido“, kjer so najlepše vile in beneške toplice. Proti severu zapaziš otok Sv. Lazarja z mehitariškim samostanom; tam pridelujejo celo vino. Zraven je otok Murano z salinami, otok Palestrina, Poveglia, Malamocco, Altino, Mazzorbo in že proti večerni strani otok sv. Kristofa (St. Cristoforo), kjer je kat. pokopališče. Ravno takrat sem videl, kako ste pluli dve ladiji proti pokopališči. V prvi gondoli bil je mašnik s cerkovniki, kateri so

nesli (ali v rokah držali) križ in sveče, na drugi pa je bila s črnim prtom pokrita rakev z znanci in prijatelji rajncega ter štiri črno oblečeni veslarji gonili so gondolo za križem na mirno pokopališče sredi morja. Tu, na konci mesta na vzvišenem prostoru (nasipu) ljudskega vrta vživa se najkrasnejši pogled na celo mesto mimo „Riva dei Schiavoni“ ter na sinje morje. Ako kje, povzdiguje tukaj veličastna narava duha visoko nad zemljo in prsi človekove kipé o navdihnjenji. In kaka čutila so se v mojo dušo vcepila, zamore spoznati le oni, koji je videl proti večeru v Benetkah zakopavati mrliča brez godbe, zvonjenja izvzemši zvonček, ki se je glasil na pokopališči, brez šuma in šundra, v mrtvaški tihoti. V spomin mi je stopila beneška, važna in osodepolna zgodovina; kako se je dvignila „kraljica morja“ in lev sv. Marka ter se spuntal zoper svojo mater „Aquilaio“ (Oglej) in jo v grob podrl, kako je nekdaž rožljalo tu v arsenalu orožje nepremaganih, kako so samooblastno postopali dožje in bližnje narode strahovali in kako so skušali v vsaki stroki ostale narode nadkrilovati. Zginili so starodavni in mogočni dožje ter prekopaui so že slavni beneški umetniki. Ostali so le spomini srečne in slavne dobe beneške. Prej se je ravnal in vzgledoval po Benetkah v vsakem obziru cel svet, a zdaj smatra jih večidel le za zapuščino velikašev in umetnikov. Sedaj se pečá ljudstvo le z izdelovanjem potrebnih

Telegrami.

Dunaj, 2. marca. Vojni odsek sklenil je soglasno, da preide v specialno debato zaradi postav o črni vojski. Med debato rekel je brambovski minister, da je za vsako pojasnilo, katerega bi si ta ali oni želeli, vedno pripravljen. Minister je načrtal podobo, kako da bo črna vojska osnovana, ktera bo pred vsem stala na praktični podlagi. Osebe, ki so v javnih službah in neogibno potrebne, se ne bodo klicale v črno vojsko. Dopolnjevala se bo črna vojska po splošnih načelih, razdelila po teritorialnem načelu.

Zagreb, 1. marca. Danes se je pričela kasacijska obravnava pri tukajšnjem kasacijskem sodišči proti Davidu Starčeviću in Grzaniču. Predsednik Livij Radivojevič je prvomestnik, prisodniki so mu pa septemvirji Beyer, Farkaš, dr. Purgstaller, Pirka, dr. Spun, Spevec in Hruby. Zagovornišstvo je prevzel dr. Hinkovič. Pri obravnavi je poslušalo mnogo dam.

Beligrad, 1. marca. Garašanin je sprejel nov turški predlog glede miru, na podlagi katerega se med Srbijo in Bolgarijo mir napravi s tistim dnem, ko se pogodba podpiše.

Umrli so:

26. febr. Martin Hribar, kolar, 67 let, Poljanski trg št. 5, otrpnenje možgan. — Karolina Ferjan, ključarjeva hči, 3½ let, Poljanska cesta št. 18, davica.

27. febr. Jovana Godec, hišnega posestnika hči, 15 mes., Židovska steza št. 4, Bronchitis.

28. febr. Jože Trinkaš, delavec, 26 let, Ulice na Grad št. 12, jetika. — Marija Ferjan, ključarjeva hči, 9 let, Poljanska cesta št. 18, davica.

V bolnišnici:

26. febr. Anton Debeljak, gostač, 59 let, Uraemia.

27. febr. Anton Gertman, gostač, 71 let, Marasmus senilis.

Tuji.

28. febr.

Pri **Maltcu**: Janez Drewsen, inženir, iz Hanovra. — Schulhof, Renker, Lortzing, trgovci, z Dunaja. — Peter Montanelli, mestni uradnik, s soprogo, iz Trsta. — Edvard Eisler, trg. pot., iz Budapešte. — Emil Strohbach, fabrikant, iz Maribora. — Anton pl. Posch, iz Idrije. — Karl grof Lanthieri, grajščak, iz Vipave.

Pri **Stonu**: Cecilija Frizzi, zasebnica, z Dunaja. — Alfred Rosawi, trg. pot., z Dunaja. — Epstein, Töpfer, trgovci, z Dunaja. — pl. West, zasebnik, iz Trsta. — Hugon Kraus, trgovec, iz Siseka. — Scheyer, gojzdar, iz Rateč.

Pri **Bavarskem dvoru**: J. Wildi, trgovec, iz Züricha. — Leon Weiss, trg. pot., z Dunaja. — Ed. Schiodt, trg. pot., iz Weiperta.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrina na 24 ur v mm
	opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju		
7. u. jut.	736-67	— 6-6	sl. jzv.	jasno	
1. 2. u. pop.	736-72	— 3-4	sl. vz.	jasno	0-00
9. u. zveč.	737-97	— 6-2	sl. vz.	oblačno	

Podnevi jasno in mraz, zvečer se je pobleščilo. Srednja temperatura -5.4° C. za 7-0° C. pod normalom.

in vsakdanjih reči, kakor s suknom, steklom, papirjem in več ali manj s kupčijo. Temu, kar so bile poprej Benetke, tudi senca niso v javnem življenju ne.

V te misli zatopljen, pozabil bi bil, da se ne smem več obotavljati, kajti moja ura je že prišla (odriniti), ko bi ne bil v daljavi zapazil, kako je rezal morje Lloydov parnik proti Benetkam. S tem sem se namreč namenil odpotovati. Moral sem se podvzati k luki (kajti imel sem skoraj uro hodá). Pozno je že bilo. Vkupim koj listek do Trsta ter pričakujem na krovu, da odrinem. Pri sv. Marku odbije najjista ura ponoči in parnik se „odkajša“ ter začne svoje delo. Jaz ostanem le na krovu ter se priporočam sv. Marku, strmeč proti kupljam in zvoniku. Kakor bi trenil priženó se valovi ter jezno telebajo v naš parnik. Vedel nisem, kaj hočem opazovati, ali kako se hlastno objemajo morski valovi, kako penijo parnikova hitra kolesa zeleno vodo in kako se pene kadijo in nad parnik vzdigujejo, ali naj občudujem celo fačado Beneškega mesta, t. j. celo obrežje „Riva dei Schiavoni“, palačo dožev, kuplje in zvonik sv. Marka in kraljevo palačo z vrtom. Tako zamišljenega nesel me je parnik, namenjen v Trst, s tujega v mojo domovino.

Dunajska borza.

(Telegrafovo poročilo.)

2. marca.			
Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85	gl.	65
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	85	„	80
4% avstr. zlata renta, davka prosta	113	„	80
Papirna renta, davka prosta	102	„	—
Akcije avstr.-ogerske banke	875	„	—
Kreditne akcije	294	„	20
London	126	„	15
Srebro	—	„	—
Francoski napoleond.	10	„	01½
Ces. cekini	5	„	95
Nemške marke	61	„	80

Od 1. marca.

Ogerska zlata renta 4%	104	gl.	55
papirna renta 5%	95	„	40
Akcije anglo-avstr. banke	200	gl.	117
„ Länderbanks	117	„	60
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	624	„	—
„ državne železnice	255	„	70
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	207	„	60
4% državne srečke iz l. 1854	250	gl.	128
„ 1860	500	„	140
„ 1864	100	„	170
„ 1864	50	„	—
Kreditne srečke	100	„	179
Ljubljanske srečke	20	„	21
Rudolfove srečke	10	„	19
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	117	„	50
Ferdinandove sev.	108	„	50
5% štajerske zemljišč. odvez. obligae.	104	„	—

EDVARD KRAŠOVIC,

učence I. gimnazijalnega razreda v Ljubljani

je po dolgi mučni bolezni t. j. za jetiko dné 25. febr. t. l. previden s sv. zakramenti mirno v Gospodu zaspal. Blagega ranjkega priporočamo vsem njegovim sošolcem in prijateljem v vedni spomin in molitev.

V Šent-Vidu pri Zatičini 1. marca 1886.

Družina Krašovic.

Razprodaja kožuhovine

iz konkurzne mase

ADALBERTA CASSIG-a

v Ljubljani, v Židovskih ulicah, in sicer:

kučme, muffi, vojaške kape, neizdelani kožuhi itd.

Proda se tudi **šivalni stroj** (Kettelnähmaschine) in **prodajalnična oprava**.

(1) **Konkurzno oskrbnništvo.**

Cerkvene pesni

nabrane med slovenskim narodom, zvezek I.,

ktore je izdalo „Cecilijansko društvo“ za Goriško nadškofijo se dobé po 80 kr. (s poštino vred) pri

M. Coppagu, knjigarji v Gorici.

Čudež obrtnije!!

so najnovejša izvrstno urejena

ure na nihalo in bitje,

ki se ponoči svetijo in veljajo

le 3 gold. 75 kr.

imajo po dve uteži ter bijejo pol ure in ure.

Okvir jim je prekrasen iz ponarejene orehovine, izdoben, kazališče prekrasno in napojeno s c. kr. priv. svetilom, ki se ponoči sveti kakor mesec, da ni potreba luči, kdor ravno želi na uro pogledati. Za dobro svetilbo **sem porok, na kar se pismeno zavežem**. Ravno tako jamčim, da bo dobro šla. Jaz sam sem izumil te ure in jih zaradi tega tako poceni prodajam, ker jih imam že več sto v zalogi pa — denarja potrebujem. Ure so poprej trikrat toliko veljale. Vsaka ura ima napisano besedo „Patent“.

Razpošiljajo se proti poštnemu povzetju ali pa proti gotovini v

tovarni blestečih ur na nihalo

Wien, III., Hintere Zollamtsstrasse Nr. 9.

J. H. Rabinovics.

„Katoliška Bukvarna“

v Ljubljani

priporoča naslednje nemške novo-izkle knjige:

- Ascherfeld**, „Grundsätze und Regeln der Katechetik.“ Ein Leitfadens für Seminaristen und junge Geistliche beim katechetischen Amte —.50
- Brucker**, „Die geistlichen Exercitien des heil. Ignatius“ mit Zusätzen und Erläuterungen aus den Schriften des heil. Franz von Sales 1.35
- Brunner**, „Joseph II.“ Charakteristik seines Lebens, seiner Regierung und seiner Kirchenreform 1.24
- Baumgartner**, „Göthe“. Sein Leben und seine Werke. I. Band: Jugend, Lehr- und Wanderjahre. II. Auflage 4.34
- „Glaube und Leben“. Von einem Priester der Gesellschaft Jesu 3.72
- Heimbucher**, „Bibliothek d. Priesters“. Praktische Winke für deren Anlage und Erweiterung mit besonderer Berücksichtigung der neueren und neuesten theologischen Literatur 1.12
- Hettinger**, „Apologie des Christenthums“. I. Band. Abtheilung I/II.: Beweis des Christenthums 4.96
- **Isto**, II. Band, I. Abtheilung: Dogmen des Christenthums. (Abtheilung II. sledi teku leta) 2.79
- Na Dunaju izhajajoči slovestveni časopis „Augustinus“ omenja v št. 21 za leto 1885 med drugim o tej knjigi: „Das Buch hat alle ähnlichen Werke überflügelt, sowohl durch seinen wissenschaftlichen Gehalt, als auch durch die vollendete Form, durch die es besonders gebildete Kreise anmuthete.“
- Janssen**, „Geschichte des deutschen Volkes“. IV. Band, vezano v platnu 3.84
- Keller**, „Hundertfünfzig Marien-Geschichten zur Belebung des Vertrauens auf die mächtige Fürbitte der allerseligsten Jungfrau.“ II. Auflage 1.55
- Keller**, „Fünfzig merkwürdige Geschichten von der Macht der Fürbitte des heil. Joseph, des Nährvaters Jesu und Bräutigams der allerseligsten Jungfrau Maria“ —.62
- Keller**, „Zweihundertzehn Engelsgeschichten zur Belebung des Vertrauens auf den Schutz und die Fürbitte der heiligen Engel.“ Mit einem Anhang: Von der Einwirkung böser Geister 1.24
- Keller**, „Hundertfünfzig Armen-seelengeschichten.“ Ernster Spiegel für jeden Christen 1.24
- Keller**, „Dreihundert Strafgerichte Gottes und Zufälle, welche keine Zufälle sind“ 1.86
- Kobler**, „Martyrer und Bekenner der Gesellschaft Jesu in England während der Jahre 1580 bis 1681“ 2.80
- Rütter**, „Pflanzenwelt als Schmuck des Heligthums und Fronleichnamfestes im Allgemeinen und Besonderen für Geistliche und Laien“ —.87
- Schell**, „Das Wirken des Dreieinigen Gottes“ 4.96
- Seché**, „Pilgerreise von Venedig nach Jerusalem und Rom.“ II. Auflage 1.24
- Seeburg**, „Marienkind“. IV. Auflage 1.86
- „Geistliche Stadt Gottes.“ Leben der jungfräulichen Gottesmutter, unserer Königin Maria, nach ihren Offenbarungen an die ehrwürdige Dienerin Gottes Maria von Jesus. I. Band 3.10
- Stolz**, „Legende oder der christliche Sternhimmel“. Neue Ausgabe. Heft I. (Popolno delo obsega 10 zvezkov.) —.30
- „Zehn Unterweisungen über die christliche Erziehung der Jugend für Eltern, Seelsorger und Lehrer.“ —.74
- De Waal**, „Valeria oder der Triumphzug aus den Katakomben. Handausgabe“ 1.86
- Wetzer und Welte's** „Kirchenlexikon o. Encyclopädie der kathol. Theologie und ihrer Hilfswissenschaften. II. Auflage. III. Band (v prvotnem vezu založništva). 8.04
- Ocena te knjige v „Mainzer Katholik“ se glasi:
- „M-n kann wohl mit aller Wahrheit sagen, dass das Herdersche Kirchenlexikon nunmehr allen gerechten, ja hochgestellten Anforderungen entspricht. Alle seine Vorzüge wurden erzielt durch das fleissige Zusammenwirken der besten wissenschaftlichen Kräfte, durch die umsichtige und sachkundige Redaktion, aber auch durch die grossen Opfer, welche die Verlagshandlung für das Unternehmen brachte und bringt. Ein solches Unternehmen verdient daher die entsprechende Theilnahme. Es sollte doch das neue Kirchenlexikon in dem Bücherschatze keines besser gestellten Geistlichen fehlen. Es ist nicht nur zum Nachschlagen, sondern auch zur Lectüre wohl geeignet. Das Nachlesen so vieler interessanter Artikel wird auch dem von anderen Hilfsmitteln fernen Geistlichen es möglich machen, jene vielseitigen Kenntnisse in sich zu erneuern und zu erweitern, die so wünschenswerth und in unserer Zeit vielfach nothwendig sind. Allein das Kirchenlexikon sollte auch in der Bibliothek gebildeter und gutgestellter katholischer Laien sich finden. Wie viele Belehrung könnten sie daraus schöpfen, wie mehr und mehr die Schätze echter christlicher Wissenschaft kennen lernen.“ (1)